

U Rijeci, 12.02.2019.

Pravila postupanja u zaštiti djece (Child Protection Policy)

Cilj ovog dokumenta jest prikaz pravila zakonski, stručno i etički utemeljene prakse u Udruzi za beskućnike i socijalno ugrožene osobe Oaza, s ciljem zaštite djece i mladih (osobe starije od 12 i mlađe od 18 godina) kod izloženosti nasilju, zlostavljanju i zanemarivanju ili u riziku, a u njihovom najboljem interesu.

Temelji se:

- na važećim zakonskim propisima u RH i Konvenciji o pravima djeteta
- na relevantnim spoznajama o svim oblicima zlostavljanja (tjelesnom, seksualnom, emocionalnom), zanemarivanja i izloženosti obiteljskom i vršnjačkom nasilju kod djece i mladih kao i posljedicama po djecu.
- na stručnim spoznajama o traumatizaciji djece i mladih te spoznajama temeljenim na dokazima o tretmanskome/terapijskom radu s traumatiziranom djecom, mladima i njihovim obiteljima.

Udruga za beskućnike i socijalno ugrožene osobe Oaza (u daljnjem tekstu: Udruga) je neprofitna, nevladina organizacija osnovana u listopadu 2010. godine, sa svrhom pružanja potpore socijalno ugroženim osobama i smanjenju pojave socijalne isključenosti u gradu Rijeci.

Svoje djelovanje je Udruga započela programom koji je za cilj imao pripremu romske djece iz nužnog smještaja Grada Rijeke za polazak u osnovnu školu te nastavila svoj rad s romskom djecom iz nužnog smještaja još godinama provodeći program Integracije i obrazovanja, posebnog odgojnog postupka, osmišljenog kao mentorski rano intervencijski program, s ciljem pružanja pozitivnog modela ponašanja i stvaranja konteksta za učenje, igru i zdravo provođenje slobodnog vremena.

Kao odgovor na porast siromaštva te povećanu potrebu za smještajem sve većeg broja beskućnika, Udruga je kao produkt zajedničke inicijative s Udrugom Terra, a uz potporu Grada Rijeke, otvorila Prihvatište za beskućnike Udruge Oaza koje pruža korisnicima privremeni smještaj i zadovoljenje osnovnih životnih potreba. Naknadno, prepoznavši problem iznimno malih kapaciteta smještaja namijenjenih za žene beskućnice u Rijeci, a povećanjem potrebe za istim, Udruga je otvorila prvu Stambenu zajednicu za žene beskućnice na području Rijeke i Primorsko-goranske županije.

Misija Udruge je povećana mogućnost izbora za one koje društvo stavlja u poziciju da izbora nemaju, istodobno radeći na promjeni društvenih shvaćanja prema povećanju solidarnosti, jednakosti i prihvaćanju različitosti.

Vizija Udruge je društvo u kojem svaka osoba ima sigurnu egzistenciju i mogućnost izbora.

Djelatnosti Udruge provode se na temelju postojećih zakonskih propisa i profesionalnih standarda, iskustva i prakse te suradnje s drugim institucijama sustava na temelju čega je svakom djetetu osiguran individualizirani pristup u najefikasnijem i najhumanijem rješavanju njegovih poteškoća.

Važeći zakonski propisi u Republici Hrvatskoj na kojima se temelji rad Udruge su slijedeći:

- Konvencija o pravima djeteta, te drugi propisi i protokoli koji utvrđuju načine postupanja u kontaktu s djecom, kao i pozitivna iskustva drugih organizacija i ustanova u radu s djecom,
- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- Europska konvencija o ostvarivanju dječjih prava,
- Ustav RH, te niz zakona koji se bave ovim područjem (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Obiteljski zakon, Kazneni zakon, Zakon o psihološkoj djelatnosti, Zakon o zaštiti osobnih podataka),
- Zakon o udrugama i Statut Udruge,
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja koji određuje standardizirane postupke u zaštiti žrtava seksualnog zlostavljanja za sve stručnjake raznih profila iz raznih ustanova,
- Protokol Vlade Republike Hrvatske o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece,
- Protokol Vlade Republike Hrvatske o postupanju u slučaju nasilja u obitelji,

- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja,
- Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije,
- Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela.

Svrha Udruge u vidu zaštite djece i mladih:

- osigurati učinkovitu, pravovremenu i dobro koordiniranu podršku traumatiziranoj djeci, mladima i njihovim obiteljima,
- osigurati poštivanje najboljeg interesa djeteta i mladih,
- promicanje prava djeteta i mladih,
- osigurati zaštitne mjere protiv zlostavljanja, a kroz prepoznavanje, educiranje i reagiranje na zlostavljanja i zanemarivanja djece i mladih, kao i sprječavanje nasilja nad djecom i mladima, u skladu sa zakonom.

Imajući u vidu sve zakonske propise, smjernice i dobrobit djece i mladih Udruga je donijela Pravilnik o politici zaštite djece u Udruzi Oaza.

Ovi postulati, kao i poštivanje zakonskih te profesionalnih standarda vrijede i odnose se na pravila ponašanja i djelovanja odraslih, odnosno svog zaposlenog osoblja, vanjskih suradnika i volontera Udruge, prema djeci i mladima. Politika sadrži principe i vrijednosti koji trebaju biti evidentni u radu s djecom i mladima te navodi oblike ponašanja koji se smatraju poželjnima i prihvatljivima, kao i ona koja su apsolutno nepoželjna i neprihvatljiva.

Cilj Politike o zaštiti djece:

- izraziti opredijeljenost za poštivanje Konvencije UN-a o pravima djeteta jer posvećenost dječjim pravima znači i posvećenost zaštiti djece, uključujući i mlade,
- pružiti zaposlenom osoblju, volonterima i vanjskim suradnicima smjernice za efikasniji i sigurniji rad s djecom i mladima,
- preventivno utjecati na zaštitu djece i mladih s kojom se radi,
- osmisliti i ostvariti projekte i programe sigurne za djecu i mlade,
- sigurno voditi događanja i aktivnosti za djecu i mlade,
- osigurati dobru praksu prilikom korištenja medija i
- prijaviti zloupotrebu djece i mlade u zajednici.

Vrijednosti i principi u radu s djecom i mladima:

- osiguravanje sigurnosti, zdravlja i dobrobiti djeteta i mladih,
- poštivanje dječjih prava propisanih Konvencijom UN-a o pravima djeteta te rad na njihovoj promociji, zaštiti i unaprjeđenju, uključujući i mlade,
- zaštita djece i mladih od bilo kojeg oblika izrabljivanja i zlostavljanja,
- slušanje i uzimanje u obzir mišljenja djece i mladih,
- sudjelovanje i doprinos djece i mladih koja su korisnici bilo koje usluge ili ciljna grupa projekta koji se provodi unutar Udruge razvoju aktivnosti,
- čuvanje i unaprjeđivanje interesa djeteta i mladih,
- sprječavanje diskriminacije, isključivanja ili marginalizacije djece i mladih po bilo kojem osnovu,
- osiguravanje da partneri s kojima Udruga radi i surađuje poštuju i zadovoljavaju minimalne standarde zaštite djece i mladih u svojim programima,
- poštivanje privatnosti djeteta i mladih te povjerljivosti svih podataka,
- sve aktivnosti, akcije moraju biti vođene načelom najboljeg interesa za djecu i mlade.

Načini ostvarivanja vrijednosti i principa:

- uvijek raditi u interesu djeteta i mladih poštujući njihovu individualnost i različitost i gledajući ih s pozitivnog aspekta,
- u svakoj prilici se prema djetetu i mladima odnositi s poštovanjem i uvažavanjem njihovih potreba,
- raditi na zaštiti i unaprjeđenju prava djeteta propisanih Konvencijom UN-a o pravima djeteta, uključujući i mlade,
- cijeniti i uvažavati njihovo mišljenje i stavove,
- raditi s djecom i mladima s ciljem zadovoljavanja njihovih potreba i jačanja njihovih kapaciteta i sposobnosti te razvijati njihove potencijale,
- razumijevati djecu i mlade u kontekstu u kojem žive,
- djelovati u partnerstvu s roditeljima/starateljima i stručnim suradnicima kako bi se osigurala, zaštitila i unaprijedila prava djece i mladih,
- dati na potpisivanje izjave o povjerljivosti informacija i upoznati ih s Politikom o zaštiti djece svom zaposlenom osoblju, volonterima i vanjskim suradnicima,
- ne ostavljati osoblje, volontere i vanjske suradnike nasamo s djecom i mladima bez mogućnosti da ih vide ostali prisutni te ne dopuštati da provode previše vremena nasamo s djetetom i mladima, osim ako je to potrebno iz profesionalnih razloga.

Politika o zaštiti djece Udruge pokriva četiri područja:

1. Politiku organizacije
2. Osobe
3. Postupke
4. Odgovornost

1. Politika organizacije

Udruga razvija politiku koja opisuje zalaganje na sprječavanju i odgovarajućem reagiranju na štetu koja se nanosi djeci i mladima.

Udruga se zalaže za sigurnost sve djece i mladih bez obzira na sposobnosti, etničku pripadnost, vjeru, spola, seksualnost i kulturu. Svi projekti i programi s kojima djeca i mladi dolaze u kontakte ili koji utječu bilo izravno bilo neizravno moraju biti osmišljeni i provedeni na način da opasnost od štete prema djeci i mladima bude svedena na minimum. Projekt siguran za djecu i mlade mora osigurati da se vodi računa o okruženju, kontekstu i utjecaju na djecu, mlade i zajednicu s kojom su vezani.

Politika se odnosi na prava na zaštitu djece i mladih od zlostavljanja i iskorištavanja navedena u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.

Politika je odobrena od strane Izvršnog odbora Udruge, a odnosi se na sve zaposlenike, volontere i vanjske suradnike organizacije.

Politika o zaštiti djece objavljena je na web stranici Udruge.

Predsjednik Udruge ima posebnu odgovornost za nadzor nad provedbom politike.

2. Osobe

Udruga određuje jasno odgovornost i očekivanja svojih zaposlenika, volontera i vanjskih suradnika u radu s djecom i mladima.

Zaposlene osobe, volonteri i vanjski suradnici moraju:

- poštovati Etički kodeks svoje struke,
- biti svjesni situacija koje mogu dovesti do rizika i rukovoditi se istim,
- planirati i organizirati mjesto rada i sam rad tako da se čim više umanje rizici,
- biti transparentni u radu s djecom i mladima,
- osigurati otvorenu i ugodnu atmosferu kako bi sporna pitanja ili zabrinutost bila iznesena i raspravljena,
- osigurati osjećaj otvorenosti između osoblja, volontera i vanjskih suradnika da potencijalno zlostavljačko ponašanje ne bi prošlo neopaženo,
- razgovarati s djecom i mladima o njihovim kontaktima s osobljem, volonterima i vanjskim suradnicima i ohrabriti ih da iznesu svoju zabrinutost,
- osnažiti djecu i mlade: razgovarati s njima o njihovim pravima i obvezama, prihvatljivom i neprihvatljivom ponašanju i tome što oni mogu učiniti da bi riješili problem,
- brižno voditi računa o zaštiti privatnosti djece, mladih i njihovih obitelji u pohrani i čuvanju dokumentacije,
- poštivati izjavu o povjerljivosti podataka i Politiku o zaštiti djeteta Udruge, osim u slučajevima potrebe zaštite prava djece i mladih, o čemu se obavještavaju i djeca, mladi i obitelji sukladno zakonu.

Zaposlene osobe, volonteri i vanjski suradnici nikada ne smiju:

- udariti ili na bilo koji način fizički napasti ili zlostavljati djecu i mlade,
- razviti fizičke ili seksualne odnose s djecom i mladima,
- razviti s djecom i mladima odnose koji bi na bilo koji način mogli biti uvrjedljivi ili smatrani kao iskorištavanje,
- postupati na bilo koji način koji bi mogao biti smatran zloupotrebom ili koji bi djecu i mlade mogao dovesti u rizik da budu zlostavljani,
- koristiti neprimjeren jezik, davati prijedloge ili nuditi savjete koji su neprikladni, neugodni ili uvrjedljivi,

- fizički se ponašati na način koji je nepristojan ili seksualno provokativan,
- bez nadzora u svojoj kući preko noći ugostiti djecu i/ili mlade s kojom rade,
- raditi za djecu i mlade poslove osobne prirode koje bi oni sami mogli učiniti,
- sudjelovati u ponašanjima djece i mladih koja se smatraju ilegalnima, nesigurnima ili se smatraju zlostavljanjem,
- postupati s namjerom da se postidi, ponizi, omalovaži ili degradira djecu i/ili mlade ili na drugi način izvršiti bilo kakav oblik emocionalnog zlostavljanja,
- diskriminirati, isključiti ili marginalizirati, pokazati drugačije postupanje ili naklonost prema pojedinoj djeci i/ili mladima,
- spavati u istoj sobi ili krevetu s djecom i/ili mladima s kojim rade osim ako to nije u najboljem interesu djece i/ili mladih ili se drugačije ne može organizirati.

3. Postupci

Udruga stvara za dijete i mlade sigurno okruženje kroz primjenu postupaka očuvanja sigurnosti djece i mladih koje se primjenjuju u Udruzi. Misao vodilja je da je sigurnost djece i mladih uvijek najvažnija briga. Svaka tvrdnja ili zabrinutost u vezi zlostavljanja djeteta i/ili mladih mora biti tretirana ozbiljno.

Poštivanje navedenih pravila ponašanja će se omogućiti tako što će:

- mjere za sigurnost djece i mladih biti sastavni dio postojećih procesa i sustava (strateško planiranje, budžetiranje, zapošljavanje, upravljanje programom ciklusa, upravljanjem učinka, nabava, sporazuma s partnerima i suradnicima, sustav upravljanja i slično),
- informacije za djecu, mlade i roditelje o načinima pravne zaštite, socijalne skrbi, ustanova i udruga biti dostupne na jednom mjestu,
- zaposleno osoblje, volonteri i vanjski suradnici potpisati izjavu o povjerljivosti podataka,
- zaposleno osoblje, volonteri, vanjski suradnici i partneri biti upoznati s Politikom o zaštiti djeteta i potpisati poštivanje iste, te prije početka rada upoznati se s propisima od važnosti za rad u Udruzi, kao i aktima iste te načinom obavljanja djelatnosti,
- procedura zapošljavanja i uključivanja u volonterske aktivnosti ujedno uključivati i provjeru prikladnosti za rad s djecom i mladima, dio čega će biti i provjera podataka iz kaznene evidencije pri Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske,

- zaposleno osoblje, volonteri i vanjski suradnici dobiti upute i informacije gdje i kako mogu prijaviti mogućnost zlostavljanja i iskorištavanja djece i mladih te
- djelovati u partnerstvu s roditeljima/starateljima, stručnim radnicima i partnerima da bi se osigurala zaštita djece i mladih.

4. Odgovornost

Udruga prati, razmatra i preispituje svoje mjere sigurnosti na način da se provođenje politika i procedura zaštite djece i mladih redovito prati. Napredak, izvođenje i naučene lekcije su prenesene ključnim dionicima (upravno vijeće i vanjska ili neovisna tijela gdje je relevantno) i uključene su u godišnja izvješća organizacija.

Učenje iz praktičnih slučajeva/iskustava utječe na kontrolu politike i promjene mjera sigurnosti djece i mladih.

Udruga mora provoditi jednom godišnje unutarnju reviziju uz pomoć samo revizijskog alata kako bi se provjerio napredak u postizanju sigurnosti djece i mladih.

Politike i prakse se pregledavaju u redovitim razmacima i službeno se ocjenjuju od strane vanjskog evaluatora/revizora svake tri godine.

Za udruhu Oaza
Predsjednik
Dejan Travica

